

Bereikbaarheidsanalyse Pro Persona

Effect van herzieningen bij ggz crisisdienst Pro Persona

RIVM

A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

T 088 689 8989

Datum
8 september 2026

Ons kenmerk
VZM/2026-0011

Behandeld door
H. Giesbers
T.A. Hulshof
acutezorg@rivm.nl

Inleiding

Pro Persona is de organisatie voor spoedeisende ggz crisisdienstzorg in de regio Gelderland-Midden en Gelderland-Zuid. *Pro Persona* heeft vier locaties voor ggz crisiszorg die elk hun eigen regio bedienen: Arnhem en Ede in regio Midden, Nijmegen en Tiel in regio Zuid. Met de huidige openingstijden zijn overdag deze vier locaties geopend. In de avond, nacht en weekenduren (ANW-uren) is locatie Tiel gesloten en gaan patiënten naar de crisisdienstlocatie in Nijmegen. Met het oog op de toekomst en het uitgangspunt te blijven voldoen aan wet- en regelgeving, heeft *Pro Persona* het RIVM verzocht een bereikbaarheidsanalyse uit te voeren, waarbij in de ANW-uren de zorg wordt gecentraliseerd op de twee locaties Arnhem en Nijmegen. In tabel 1 staat een schematische weergave van de huidige en voorgenomen situatie van de crisisdienstlocaties van *Pro Persona*.

Tabel 1 Weergave van de openstelling van de locaties.

Post	Huidige situatie		Voorgenomen situatie	
	Overdag	ANW	Overdag	ANW
Arnhem	Open	Open	Open	Open
Ede	Open	Open	Open	Gesloten
Nijmegen	Open	Open	Open	Open
Tiel	Open	Gesloten	Open	Gesloten

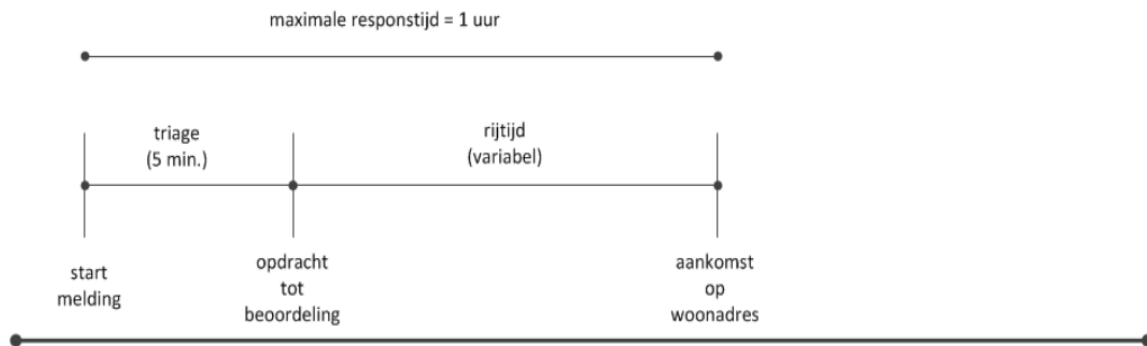
Voor zowel de huidige als de voorgenomen situatie wordt de bereikbaarheid geanalyseerd in de situatie dat de patiënt wordt beoordeeld op de locatie waar deze zich op dat moment bevindt. De opzet van deze bereikbaarheidsanalyse is in lijn met het rapport over bereikbaarheid crisisdiensten ggz uit 2018¹. In dat rapport wordt naast bovengenoemde situatie (beoordeling van patiënt op de locatie waar deze zich op dat moment bevindt) nog een tweede situatie doorgerekend (beoordeling van patiënt op de locatie waar deze zich op dat moment bevindt, inclusief rijtijd terug naar de ggz-crisisdienst locatie). In de praktijk doet de tweede situatie zich bij *Pro Persona* niet voor. Daarom wordt in dit verslag uitsluitend de bereikbaarheid voor de eerste situatie weergegeven.

In de analyse wordt de responstijd bepaald. De responstijd is gedefinieerd als de tijd die verstrijkt tussen aanvang van de melding en het moment waarop het beoordelingsteam ter plaatse is op de beoordelingslocatie. Een schematische weergave van de gehanteerde responstijd is te vinden in figuur 1. Er zijn daarin één tijdsinterval met vaste waarden, namelijk triage: de tijd die nodig is voor telefonische triage en urgentiebepaling. De triagetijd kan variëren omdat in sommige gevallen dossiers moeten

¹ <https://www.rivm.nl/documenten/rapportage-bereikbaarheidsanalyse-crisisdiensten-ggz>

worden geraadpleegd of overleg met een arts moet plaatsvinden. In deze analyse gaan we uit van een triagetijd van 5 minuten.

Figuur 1 Schema van responstijden van beoordelingsteams crisisdienst ggz.

Noot: In de praktijk kan het team vanaf verschillende plekken vertrekken. De locatie van de crisisdienst ggz, vanaf een plek waar een vorige beoordeling heeft plaatsgevonden, vanaf eigen woonadres of onderweg. In dit onderzoek gaan we uit van vertrek vanaf de locatie van de crisisdienst ggz.

Vraagstelling

De vraagstelling in deze analyse is wat de responstijd is in de voorgenomen situatie. Er wordt nagegaan of de bereikbaarheidsnorm voor het werkgebied van *Pro Persona* wordt overschreden. De bereikbaarheidsnorm is dat 90% van de inwoners van het werkgebied binnen 60 minuten met personenautovervoer kan worden bereikt, zie hiervoor het uitvoeringsbesluit van de Wkkgz². Belangrijk om op te merken is dat de Wkkgz vanuit het woonadres van de inwoner kijkt naar de dichtstbijzijnde crisisdienstlocatie. In het gehanteerde model is de richting omgekeerd: de bereikbaarheid wordt benaderd vanuit de crisisdienstlocatie naar de woonadressen in het verzorgingsgebied (zie ook de beschouwing verderop in dit verslag).

Uitwerking

Er is een bereikbaarheidsanalyse uitgevoerd waarbij de bereikbaarheid van het werkgebied van *Pro Persona* in de verschillende situaties wordt geanalyseerd. De strekking van de analyse gaat over bereikbaarheid in rijtijd. De analyse doet geen uitspraak over de capaciteit van de ggz-crisiszorg in de regio.

Bereikbaarheidsanalyse, uitgangspunten en randvoorwaarden

- De bereikbaarheid wordt berekend met het rijtijdenmodel voor personenautovervoer, versie 2026.
- De analyse gaat uit van geografisch niveau van 4-positie postcodes.
- De analyse gaat uit van inwonersaantallen met peildatum 1 januari 2025 (bron: CBS).
- In totaal bevat het werkgebied zoals opgegeven door *Pro Persona* 250 vierpositie-postcodegebieden (PC4):
 - o Werkgebied Arnhem: 59 PC4-gebieden.
 - o Werkgebied Ede: 38 PC4-gebieden.
 - o Werkgebied Nijmegen: 64 PC4-gebieden.
 - o Werkgebied Tiel: 89 PC4-gebieden.

² <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037358/2026-01-01>

- Bijlage 1 geeft een overzicht van de werkgebieden van de crisisdienstlocaties van *Pro Persona*, inclusief het aantal inwoners in deze werkgebieden. Het totaal aantal inwoners in de werkgebieden is 1.185.000.
- Het RIVM berekent de bereikbaarheid voor alleen dit werkgebied. Er wordt in de analyses geen rekening gehouden met crisisdienstlocaties van buurregio's.
- In het bereikbaarheidsmodel wordt vanuit de crisisdienstlocaties (Arnhem, Ede, Nijmegen en Tiel) de rijtijd bepaald naar alle PC4 binnen het verzorgingsgebied van de betreffende locatie.

Bereikbaarheidsmodel

Het model gaat uit van het geografisch aggregatieniveau van 4-positie postcodegebieden. Het rijtijdenmodel schat gemiddelde rijtijden, gerekend vanaf een geografisch middelpunt (centroïde) van een 4-positie postcodegebied. Als een (woon)adres verder van de crisisdienstlocatie ligt dan de centroïde van zijn 4-positie postcodegebied, dan is de geschatte gemiddelde rijtijd een onderschatting. De personenauto zal in de praktijk waarschijnlijk langer onderweg zijn dan ons model voorspelt. Als een (woon)adres dichterbij de crisisdienstlocatie ligt dan de centroïde van zijn 4-positie postcodegebied, dan zal de personenauto in de praktijk waarschijnlijk sneller zijn dan ons model voorspelt. Het is op voorhand niet in te schatten hoe groot de onder- of overschatting is. Dat hangt af van een groot aantal factoren, o.a. het wegennet, weersomstandigheden en verkeersdrukten.

Resultaten

Huidige situatie

In de huidige situatie overdag, met vier geopende crisisdienstlocaties, kunnen volgens de modelberekening alle 1.185.000 inwoners van het werkgebied van *Pro Persona* binnen 40 minuten worden bereikt (tabel 2). De langste rijtijd is 33 minuten en geldt voor de crisisdienstlocatie in Ede om 100 inwoners uit de woonplaats Hoenderloo te bereiken.

In de huidige situatie in de ANW-uren is crisisdienstlocatie Tiel gesloten. Met drie geopende crisisdienstlocaties kunnen volgens de modelberekening alle 1.185.000 inwoners van het werkgebied van *Pro Persona* binnen 60 minuten worden bereikt (tabel 2). De langste rijtijd is 59 minuten vanuit crisisdienstlocatie Nijmegen naar drie PC4-gebieden in de gemeente West-Betuwe (woonplaatsen Spijk en Asperen).

Tabel 2 Aantal inwoners bereikt naar rijtijd (en cumulatief percentage) in het werkgebied.

Rijtijd (minuten)	Huidige situatie overdag 4 posten	Huidige situatie ANW 3 posten	Voorgenomen situatie ANW 2 posten
Tot 10 min.	35.500 (3,0%)	21.500 (1,8%)	13.500 (1,1%)
Tot 20 min.	615.500 (54,9%)	516.200 (45,4%)	349.500 (30,6%)
Tot 30 min.	529.200 (99,6%)	428.400 (81,5%)	491.200 (72,1%)
Tot 40 min.	4.800 (100%)	67.300 (87,2%)	179.200 (87,2%)
Tot 50 min.	-	82.700 (94,2%)	82.700 (94,2%)
Tot 60 min.	-	68.900 (100%)	68.900 (100%)

Voorgenomen situatie

In de voorgenomen situatie overdag zijn, net als in de huidige situatie overdag, alle crisisdienstlocaties geopend. De resultaten voor beide situaties overdag zijn dan ook gelijk. In de voorgenomen situatie in de ANW-uren zijn crisisdienstlocaties Tiel en Ede gesloten. Met twee geopende crisisdienstlocaties kunnen volgens de modelberekening alle 1.185.000 inwoners van het werkgebied van *Pro Persona* binnen 60 minuten worden bereikt (tabel 2). Ook in deze situatie is de langste rijtijd 59 minuten vanuit crisisdienstlocatie Nijmegen naar drie PC4-gebieden in de gemeente West-Betuwe (woonplaatsen Spijk en Asperen).

Beschouwing

In deze notitie is de bereikbaarheid van de crisis-ggz onderzocht. Daarbij wordt aangesloten bij de norm uit de Wkkgz. Deze norm bepaalt dat minimaal 90% van de inwoners in een verzorgingsgebied in spoedgevallen binnen 60 minuten, met een ambulance, een beoordelingslocatie (crisisdienstlocatie) voor acute psychiatrie moet kunnen bereiken. De uitgevoerde analyse volgt deze uitgangspunten grotendeels, maar wijkt op twee belangrijke punten bewust af.

Allereerst wordt in de Wkkgz uitgegaan van ambulancevervoer. Het RIVM berekent de rijtijden in de crisis-ggz op basis van personenvervoer. Daarmee sluit de analyse beter aan bij de praktijk: hulpverleners in de crisis-ggz maken gebruik van regulier personenvervoer. Dit geeft een realistischer beeld van de tijd die nodig is om een locatie voor acute psychiatrische beoordeling te bereiken. Daarnaast is de benadering vanuit de locatie anders. De Wkkgz kijkt vanuit het woonadres van de inwoner naar de dichtstbijzijnde crisisdienstlocatie. In het gehanteerde model is deze richting omgekeerd: de bereikbaarheid wordt benaderd vanuit de crisisdienstlocatie naar de woonadressen in het verzorgingsgebied. Deze manier van modelleren sluit beter aan bij hoe zorgaanbieders en crisisdiensten hun bereikbaarheid inrichten en beoordelen: vanuit bestaande locaties wordt gekeken welke populatie binnen een bepaalde tijdsafstand kan worden bereikt. Hierdoor ontstaat een meer praktisch beeld van de dekking en responstijden, bijvoorbeeld bij het afwegen van (voorgenomen) wijzigingen in spreiding, aantal en openstelling van crisisdienstlocaties.

Door deze twee afwijkingen ten opzichte van de Wkkgz-norm wordt de feitelijke bereikbaarheid voor cliënten in de crisis-ggz beter benaderd. Tegelijkertijd blijft de Wkkgz-norm een belangrijk referentiepunt: de 60-minutennorm en de 90%-grens worden als ijkpunt gehanteerd, terwijl de systematiek is aangepast aan de praktijk van de crisis-ggz. In dat licht voldoet *Pro Persona* aan de bereikbaarheidsnorm.

Conclusie

Volgens de bereikbaarheidsnorm dient 90% van de inwoners van het werkgebied de crisisdienstlocatie binnen 60 minuten te kunnen bereiken. Met twee geopende locaties in de voorgenomen situatie in de ANW-uren wordt volgens modelberekening voor het werkgebied van *Pro Persona* de norm van bereikbaarheid niet overschreden: 100% van het totaal aantal inwoners in het werkgebied kan vanuit de crisisdienstlocatie binnen 60 minuten worden bereikt.

Bijlage 1: Werkgebied

Crisisdienst locatie	Gemeenten	Aantal PC4	Totaal aantal inwoners
Arnhem	Arnhem: 6811 t/m 6816; 6821 t/m 6828; 6831 t/m 6836; 6841 t/m 6846 Overbetuwe: 6661; 6662; 6665; 6666; 6668 Lingewaard: 6684; 6851; 6852 Renkum: 6861; 6862; 6865; 6866; 6869; 6871; 6874 Rheden: 6881 t/m 6883; 6951 t/m 6953; 6955 t/m 6957; 6991; 6994 Rozendaal: 6891 Duiven: 6921 t/m 6924 Westervoort: 6931; 6932 Veenendaal: 3901 t/m 3907 Rhenen: 3911; 3912; 3921; 3922	59	340.100
Ede	Renswoude: 3927 Wageningen: 6701 t/m 6709 Ede: 6711 t/m 6718; 6721; 6731 t/m 6733; 6741; 6744; 6745; 6877 Nijmegen: 6511; 6512; 6515; 6521 t/m 6525; 6531 t/m 6538; 6541 t/m 6546; 6663 Beuningen: 6551; 6641; 6642; 6644; 6645 Berg en Dal: 6561; 6562; 6564; 6566; 6571 t/m 6579	38	263.500
Nijmegen	Heumen: 6581; 6582; 6611; 6612 Mook en Middelaar: 6584 t/m 6587 Wijchen: 6601 t/m 6606; 6613; 6615 Overbetuwe: 6677; 6678 Lingewaard: 6681; 6685 t/m 6687; 6691 Tiel: 4001 t/m 4007; 4013; 4014; 4016; 4061; 4062 Buren: 4011; 4012; 4017; 4021; 4023; 4024; 4031 t/m 4033; 4107; 4111; 4112; 4115 t/m 4117; 4119 Neder-Betuwe: 4041; 4043; 4051; 4053; 4054; 6669 West Betuwe: 4061; 4063; 4064; 4147; 4151 t/m 4153; 4155 t/m 4158; 4161; 4171; 4174 t/m 4176; 4181; 4182; 4184; 4185; 4191; 4194; 4196; 4197; 4211; 4212; 4214 Culemborg: 4101 t/m 4106 Wijchen: 6616; 6617; 6634 West Maas en Waal: 6621; 6626 t/m 6629; 6655; 6657; 6658 Druten: 6631; 6651 t/m 6654 Overbetuwe: 6671 t/m 6676	64	345.500
Tiel		89	235.900